

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:	
Helyben:	Vidéken:
1 óra: 80 f.	1 óra: 1 K —.
1 évre: 1 K 80.	1 évre: 3 —.
3 óra: 3 —.	1 évre: 6 —.
1 évre: 7 —.	1 évre: 12 —.

Főszerkesztő és lapkiadó: Baranyay Lajos.
Felelős szerkesztő: Major Mihály.

Megjelenik: minden hétköznap este 6 órakor.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent István-tér 1.
Telefon 208.
Egyes számok kaphatók: a dohánytösdékben.

Az alispán vádja.

A hétfői vármegyei közgazgatási bizottsági ülésén történtek természetesen a legnagyobb visszataszítást szülték, mert mindenki meggyőződött arról, hogy mindazok a súlyos vádak, amelyekkel az alispán a királyi tanfelügyelőt illette, alaptalanok és hogy a tanfelügyelő a legkorrektebben járt el a vértessacsi református iskola ügyében. Sőt éppen akkor szolgált volna rá a meggyanúsításra, hanem ellenfeleinek szájaize szerint intézi el a dolgot.

A törvény világos rendelkezése szerint valamely iskola csak a közgazgatási bizottság javaslatára kaphatja meg az államségélyt. És csakis azon iskola kaphatja meg, amelynek legalább harminc növendéke van. Ellenkező esetben más feltételek is szükségesek, hogy segélyre joggal lehessen. Ugyanis az 1907.

XXVII. tc. 15. §. 2. bek. így szól: Amennyiben az illető iskola tanköteleseinek összes száma 30-on alul maradna, a vall. és közokt. miniszter csak kivételes esetekben engedélyezhet államségélyt, de olyan iskolától, amely eddig is élvezett államségélyt, vagy amely az illető községben az egyedüli magyar tannyelvű iskola, amennyiben a jelen törvény követelményeinek megfelel, a segély e címen meg nem tagadható.

Es most mi történik? A vértessacsi ref. iskolánál még a kölcsönkért és soha nem járó gyermekkel együtt sem tudnak 30 növendéket felmutatni, az iskola nem teleg meg a mostani iskolatörvény követelményeinek, az államségélyt azonban akarják, elmennek tehát egy bizonyos valakinek a vezetésével a miniszterhez s azt mondják, hogy a nevezett iskola egyedüli magyar az illető községben, mert a másik, a katolikus német, germanizál. A kérés a tanfelügyelő és a közgazgatási bizottság megkerülésével történik.

A miniszter a szokatlan módon történt kérelemnek, amelynek egyetlen támogató pontja a testvériskola megrálgalmazása, helyt ad s kitérítésbe helyezi az államségélyt. Az államségélyi nyugtákat azonban a királyi tanfelügyelőnek láttatnia kell s ő ezen aláírásért anyagilag felelős. Vagyis, ha kisorsol a kérelmezésnek jogtalansága, az anyagi felelősség reá hárul.

A tanfelügyelő tehát, miután törvényesen akart eljárni, és nem volt hajlandó az anyagi felelősséget magára venni, kijelentette, hogy ily alakban nem járulhat hozzá az államségély megadásához. A legnagyobb készséggel megteszi azonban, ha az utalványozás a tradicionális alapon történik, vagyis azért, mert az iskola a múltban is élvezte már és mert kétszáz év óta fennálló iskola, tehát feltétlenül érdemeket szerzett rá. Ha a miniszter ezen alapon hagyja jóvá az államségélyt, akkor ő is teljes mértékben támogatni fogja.

Ezen igazságos, törvénybetartó és jóindulatú intézkedésért vádolták meg nyilvánosan. Ezért vágták szemébe, hogy rosszakarattal félrevezette a minisztert. Eddigi hivatali működésére soha senki rá nem foghatta, hogy felekezeti elfofoaltsággal dolgozott volna, sőt mindenki a legnagyobb előzékenységgel tapasztalhatta a részéről, amit mindenki el is ismer, csak a vértessacsi iskola ügyének védelmezői nincsenek megelégedve vele, mert nem helyesli törvénytelen eljárásukat, mert meg mert védelmezni egy másik iskolát, amely véletlenül katolikus, azon súlyos vádak ellen, hogy germanizál.

A tisztán felekezeti vágányokra terelt kínos ügynek természetesen folytatódni kell, s a vádak miatt valószínűleg a bíróság elé kerül, mert nem lehet engedni azt, hogy egy intézet megrálgalmazzanak és egy emberi megvádoljanak, mikor a kötelességét pontosan teljesíti.

A cserkészzet.

Írta: dr. Radványi Kálmán főgimn. tanár.

(Vége.)

A kézügyesség gyakorlására a cserkészeknek számtalan alkalmuk van. A II. osztályu cserkész tud legfőképpen két szál gyújtóval tüzet csinálni, három (sőt egy) botból kattanartót építeni és meg tudja főzni az ebdjét. Van, aki ért a cipő föltöztetéshez más ismét az asztalos mesterség fogásait leste el. Eltörött szék lábát megreperált, forrasztani, apró lakatos munkát végezni szintén cserkésztevény. A jó cserkész nem szorul másra és könnyen nélkülözi a kultura drága produktumait. Nincs másnak terhére, de segít másokon.

A cserkészzet igazi hazája a természet, amelynek a zöld rétfjei, lombos erdők, felhőpálos bércei és csevegő patakjai fölé a kék ég feszül ki sátoinak. Ezért a csapat,

amikor csak teheti, kivonnul a város lankaszó környezetéből. Távol a felnöttek társadalmától egy völgy ölében megalakul a diákállam, a maga kedves, mozgalmis életével. A külföldi csapatok a nagyvakáció egy részét (19—20 napot) a táborban töltik. Ez a betelözése, a jutalma az egész évi munkának: amit odahaza tanult, azt most érvényesítheti cserkész. Nálunk még egyelőre nem beszélhetünk tábori életről, csak cserkész kirándulásokról. Táborba csak a hármast irányban, (erős jellem, erős test, ügyesség) kinevelt, képzett cserkészek mehetnek, mert a szabad élet nagy önröt és felelősséget kíván. Könnyű beleszületni egy rendezett társadalomba, ahol mindenünk megvan: de nehéz az életünket önrönkből berendezni, szükségleteinkről gondoskodni, a természet vek erői ellen küzdeni és őket szolgálatunkba hajtani. Viszont aki már gyermekkorában megszokta a maga lábán járást, az önállóságot, a felelősség férképző súlyát arra lehet majd számítani, mert nem a körélmények

labdája lesz, hanem maga kormányozza szerencséje szekerét.

Gyönyörű látvány a táborba induló csapat, amelynek igazán „háttán hára, kebelén kenyere”. Elöl kalandoznak az előőrsök, akik különösen ismerik az iránytűt és a térkép kezelésének a módját s nagy a praxisuk az utkeresésben, van térezésük, gyorsan tájékozódnak. Tudnak távolságot becsülni, időt meghatározni óra nélkül és meg tudják mondani az irányt kompass nélkül is. Az előőrsök a vonuló csapat számára titkos jelzéseket hagynak hátra a csapat monogrammjával. (Például: Erre vezet a jó út; — erre ennyi és ennyi lépésre vezet találsz; — a faoduba rejtett levélben bővebb utmutatást hagyunk hátra stb.) Utánuk megy a műszaki őrs: az ácsok oldalán a szekercék, a lakatos hátán egy láda szerszám s forrasztókészülék, a hidépítők derekán a rengeteg kötél, a tüzhelykészítők és szakácsok a konyhafelszerelést vállra támasztott botokon párosával viszik.

A táborozás ideje alatt a cserkész minden alkalmat felhasznál, hogy

érzékeit élesítse. Megközelíti és leányképezi az állatokkal saját tanyájukon; a hallása, szaglása és látása finomodik. Lassankint megtanulja az östernészet titkos nyelvének és megszereti az egyszerű örömeit, amelyek tiszták és zavartalanok, akár csak a hegyi patak kristályos vize. A cserkész érti a nyomkövetkezést: vagyis az elhaoyt jeleket összeveti s ezek nyomán okoskodik, ki járt arra, mi volt a szándéka, mit vitt stb.

A táborban a legnagyobb feyelem uralkodik: enélkül felbomlana a rend. A kintelő és működő diáktársadalomnak is vannak morális és „állami” törvényei, van bírósa. Az eleven gyakorlat mutatta meg a saját csapatainkban, hogy a cserkész-becsületbírósa működése tele van komoly ünnepiességgel. A gyermek komolyan veszi a saját és társai ügyét, komomolyabban, mint a felnőtt, aki már kívülről nézi a diákeletet.

Nem hiányzik a táborból semmi, ami a diák életében tartalmat önthet. Az esti beszélgetések a tábor-tűz mellett, a feloilvasások, a színi-

Sövegjártó János

hazai és rumburgi vászon-áruháza barátok épülete.

AZÉLŐTT: ÖZV. HANEL ANTALNÉ
OLCSÓ SZABOTT ÁRAK

Mai lapunk 4 oldal.

APRÓHIRDETÉSEK.

Szekszárdi

1912. évi kellemes ízű, savanykás tiszta sillerborokat termelő pincéből hektónként 30 koronájával szállítók ab vasuti állomás Szekszárd, Sítzner Sándor borbizománnyos Szekszárd.

Öreghegyen egy 4 oktályos szálló jó lakó házzal eladó. Tudakozódni lehet Malom-utca 6. sz.

A Székesfehérvári Hitelszövetkezet Deák Ferenc-utca 4. sz. alatt raktáron tart és elad házhozzállítva: 1. r. poroszszemet 4.40, szápári szemet 2.80, palotai szemet 1.40, aprított tüzifát 3.20. 1. r. cement, égetett mész, nádfonat, oltott mész is kapható.

Mindenemű kárpitos munkát háznál és házonkívül jutányos áron elfogad Mondschein Károly kárpitos Halter 17.

Tanoncot felvesz Vida Elek kárpitos Megyeházépület.

Két jó házból való fiut tanulónak felvesz Kálóczy Gyula festő Basa-utca 4.

Keresek háromszobas lakást mellékkelhelyiségekkel, lehetőleg közel a belvároshoz. A címeiket e lap kiadóhivatalába kérem.

Tanuló lányokat fizetéssel felveszek most vagy szept. 1-ére Resánszky Zsófia női divatterme Iskola-u. 10.

Rákóczy-utca 17 sz. alatt egy bolthelyiség 2 szobával, konyhával és mellékkelhelyiségekkel azonnal kiadó. A bolthelyiség külön is kiadó. Ugyanott kiadó egy burorozott szoba és egy istálló.

Keresek egy családi házat kerttel, két lakással bérbe. Cím a kiadóban.

Egy tanuló fizetéssel felvétetik Deutsch fűszerüzletében, Buzajiac.

Jómagaviseleflű fiut, tanoncnak felvesz Falvy Ferenc divatterkeskedő Kossuth-utca.

Egy burorozott szoba elsejére kiadó, esetleg ugyanott koszt is kapható. Bővebbet a kiadóban.

A Kath. Háziasszonyok cseleddt-honában elhelyezést keresnek, szakácsnők, gazdaasszonyok, minden lányok s egy üres gépirónó. — Egy belvárosi emeletes ház jutányosan eladó, bővebbet fenti intézetnél, Csonka-u. 1. b) sz. a.

Szunyog utca 6. sz. ház más vállalat miatt minden órán eladó.

Egy 4 éves számár 2 hetes vemhével eladó. Budai-ut 110. szám.

Belváros legforgalmasabb helyén egy vendéglő házzal együtt eladó, vagy kiadó. Cím a kiadóban.

Cseleddt, fiókos és 2 matrac 10 koronáért Tobak-u. 2. alatt eladó.

Egy modern oroszlakktfedeles elg használt fekete hintó ju.ányos áron eladó. Cím a kiadóban.

Keresek nov. 1-re egy szobás lakást a hozzávaló helyiségekkel, lehetőleg a belvároshoz közel. A címeiket e lap kiadóhivatalába kérem.

Varrógépjavitások

műhelyünkben gyorsan és szakszzerűen készítotnek,

SINGER CO. varrógép-részvénytársaság.

Magyarország legnagyobb és legrégibb varrógép-üzlete.

Székesfehérvár, Nádor-utca Töltényi-ház.

PROHAKSZA PÜSPÖK MŰVÉSZI BRONZPLAKETTJE.

A Katolikus Sajtóegyesület kiadásában megjelent és kapható annak a művészi ezüst plakettnek kicsinyített bronzból készült másolata, melyet a nagy püspök 30 éves jubileuma alkalmából négy fővárosi katolikus egyesülettől kapott emlékként. A plakett Zs. Csizsér János szobrászművész pompás munkája és a székesfehérvári püspöknek eddig legsikerültebb képe.

A plakettek darabonként 10 koronáért rendelhetők meg a Katolikus Sajtóegyesület központi irodájában (Budapest, IV. Ferenciek-tere 7.), ahonnan az összeg előzetes beiktudése esetén portómentesen küldik meg a rendelőknek.

Ugyanez a plakett márványbailllesztve is megrendelhető darabonként 20 koronáért, de ezek elkészíttetésé időbe kerül s így arra várni kell.

Megrendelhetők e plakettek a Szent István Társulat könyvkereskedésében is (Budapest, IV. Kecskeméti utca 2.), ahol azok árusítását szivességből elvállalták.

Székesfehérvárott KLÜKNER-nél kapnatók.

EREDETI SINGER VARRÓGÉP

Az eredeti Singer-varrógépnek valódi áruházi cseleddt, eredeti áruházi cseleddt, eredeti áruházi cseleddt.

ÓVÁSI!

vegye figyelembe, hogy varrógépeinket nem viszont elárúsítók utján, hanem saját üzlethelyiségünkben közvetlenül adjuk el a közönségnek. Csak oly üzletekben melyek ezen címerével vannak ellátva, szerzhetők be eredeti SINGER varrógépek.

Singer Co varrógép-részvénytársaságnak Székesfehérvár, Nádor-utca Töltényi-féleház.

Pyomstott az Egyház megyei Könyvnyomdában Székesfehérvárott

Női kézimunkák és hozzávalók

MODERN ELŐNYOMDA

WAIMAR FERENCZ ÚTÓDA

ZAHAJSZKY GYÖRGY

SZÉKESFEHÉRVÁR

VIDA ELEK

Első rangu kárpitosüzlete

Megyeházépület.

Lakberendezést, kárpitozott btorokat

s díszítéseket a legteljesebb felelőség mellett készítik modern kivitelben, méltányos árak mellett. Teljes lakberendezéseknél a legnagyobb készséggel ajánlok feltétlen megbízható

elsőrangu butorgyárat.

Intenzívebb szaktudással elkészített munkát kap s legalább 15—20% olcsóbban jut így a n. é. közönség butorszükségletéhez, mint bármicemű más pénzvállalatnál, kik bedolgoztatnak.

Kiváló tisztelettel

Telefon 3II. VIDA ELEK

kárpitos és díszítő.

Veszprémi kiállításon 1904. Eremmel kitüntetve!

Pécsi országos kiállításon 1907.

Zongorák!

PIANINOK! — HARMONIUMOK!

A leghíresebb bécsi gyárosoktól: EHRBAR, FÖRSTER, STINGL, HOFMANN és CSERNY, stb.

Állandóan nagyraktáron vannak bármilyen

HANGSZEREK,

részletre és bérbe is kaphatók legolcsóbb árak mellett.

Zongorák	600	K-tól feljebb
Pianinók	450	"
Harmoniumok	70	"
Cimbalmok	70	"
Cimbalmok pedállal	130	"

10 évi jótállással.

Javitások és hangolások a legjutányosabban eszközöltenek.

HEIN MÁRTON

a Dunántul legnagyobb műhangszerkészítő telepe.

Kossuth-u. 2. és Simor-u. 37.